

Тақриз

ба автореферати диссертатсияи Раҳимова Хонигул Субҳонкуловна дар мавзуи «Синтез ва омӯзиши хосиятҳои физикӣ-химиявӣ биологии баъзе эфирҳои 3α -, 7α - диатсетокси -5β - кислотаи холан», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои химия аз рӯи ихтисоси 02.00.03-Химияи органикӣ.

Химияи пайвастагиҳои стероидҳо яке аз соҳаҳои афзалиятнок ва босуръат рушдкардаистодаи химияи органикӣ ҳозиразамон ба ҳисоб меравад, ки бо асолати фаъолияти биологии ин гурӯҳи моддаҳо ва аҳамияти бузурги амалии онҳо алоқаманд аст. Айни замон дар асоси доираи васеи кислотаҳои холан хосиятҳои химиявӣ ва фаъолияти биологии кислотаҳои холанӣ муфассал омӯхта мешаванд. Дар байни стероидҳои синтезшуда (ҳосилаҳои гуногуни кислотаҳои холан) амфифилҳои нави литолитӣ, гепатопротекторӣ, зидди илтиҳобӣ, зиддивирӯсӣ, зидди микробҳо, амфифилҳои поликатионӣ, инчунин дигар маводи амалан пурқимат ҳосил карда шуданд. Илова бар ин, дар солҳои охир истифодаи онҳо дар химияи супрамолекулярӣ, химияи мавод ва нанотехнология дар маркази тадқиқоти зиёд қарор гирифтааст.

Мусаллам аст, ки дар объектҳои биологӣ гурӯҳи моддаҳои мавҷуданд ва миқдори ниҳоят камии онҳо дар организм таҳаввулоти бузургеро ба амал меорад. Ба ин гурӯҳи моддаҳо ҳормонҳо, ферментҳо, сафедаҳои хурдмолекула ва кислотаҳои органикӣ аз қабали кислотаҳои талха мансубанд. Ин гурӯҳи моддаҳоро моддаҳои фаъоли биологӣ меноманд. Кислотаҳои таркиби талха миқдори зиёди кислотаҳои сохти стероидӣ дошта ба ҳисоб рафта, вобаста ба мавқеи ҷойгиршавии гурӯҳҳои функционалишон дар ҳалқаҳо ба якчанд гурӯҳ тақсим мешаванд. Кислотаҳои холан ба равандҳои коркарди моддаҳои таркиби хӯрока дар раванди ҳазм бевосита иштирок намуда, зимнан ҳолати биохимиявӣ ва фаъолияти ҷигар ба онҳо вобаста аст.

Дар баробари муваффақиятҳо якчанд маслиҳатҳо.

1. Барои омӯхтани фаъолияти биологӣ дасертант чанд маводро мавриди таҳқиқ қарор додааст, омӯзиши хосиятҳои онҳо то кадом зинаи истеҳсолот омӯхта шудааст.

2. Дар баъзе саҳифаҳои диссертатсия ва автореферат ғалатҳои имлоӣ ба назар мерасанд.

Хулоса автореферати диссертатсияи Раҳимова Хонигул Субҳонкуловна дар мавзӯи «Синтез ва омӯзиши хосиятҳои физикӣ-химиявӣ биологии баъзе эфирҳои 3 α -,7 α - диатсетокси -5 β - кислотаи холан», бо мазмуну муҳтаво, масъалагузорӣ, муҳокимарониҳои муфассал ва хулосабарориҳои амиқу дақиқ кори комили илмӣ ва таҳқиқоти пурра анҷомёфта мебошад. Мақолаҳои илмии чопнамудаи муҳаққиқ мазмун ва муҳтавои асосии диссертатсияро инъикос мекунад.

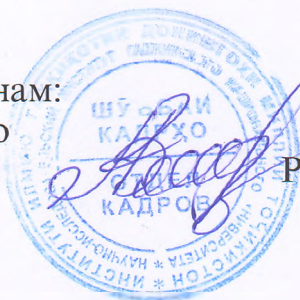
Автореферати диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон комилан ҷавобгӯ мебошад. Аз ин рӯ, Раҳимова Хонигул Субҳонкуловна барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои химия аз рӯи ихтисоси 02.00.03- Химияи органикӣ сазовор аст.

Мутахассиси пешбари озмоишгоҳи «Химияи глитсерин»-и ба номи д.и.х., профессор, узви вобастаи АМИТ Кимсанов Б.Ҳ., Институти илмию таҳқиқотии ДМТ (Ихтисос 03.00.04- Биохимия).

Суроға 734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 17 Тел.: (+992)939268800
kimsanov.abdugafur@mail.ru

Кимсанов А.Б.

Имзои н.и.б. Кимсанов А.Б.-ро тасдиқ мекунам:
Сардори шӯбаи кадрҳои Институти илмию таҳқиқотии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Раҳматуллоева З.Х.

«26» 01 соли 2024